

Kritičko izdavanje rukopisnih književnofolklornih tekstova iznimno je zahtjevan posao. Gudrun Wirtz se odlučila za princip poštivanja izvorne grafije uz vrlo pregledno označavanje odstupanja "sekundarnih" izvora u odnosu na osnovni predložak, već spomenuti rukopis zagrebačke NSK. To odustajanje od grafijskog "osuvremenjivanja" izvornika svakako stvara stanovite poteškoće čitatelju, no u strogo filološkom smislu to je najkorektnije rješenje i najbolja podloga za eventualna antologijska, odnosno popularnija izdanja Ferićevih pjesama. Stoga se filološki rad Gudrun Wirtz može smatrati uzornim u području izdavanja književnofolklornih tekstova.

Kritički priređenim tekstovima pjesama s registrima toponima i vlastitih imena, te popisu početnih stihova pjesama, prethodi vrlo iscrpan predgovor o životu i opusu Đure Ferića, s posebnim osvrtom na rukopis *Slavica Poematia*; na okolnosti njegova nastanka i način na koji je Ferić pripremao zbirku za tisak. U dodatku zbirci priređivačica je priložila Ferićevu korespondenciju s Melchiorreom Cesarottijem i Johannesom von Müllerom, zatim popis svih tiskanih i rukopisnih Ferićevih djela, te vrlo opsežnu predmetnu bibliografiju.

U svom osnovnom dijelu knjiga Gudrun Wirtz ostaje nezaobilaznom za sve proučavatelje hrvatskih usmenih epskih i lirskih pjesama, a u metodološkom smislu uzornom za sve koji se bave filološkom obradom starih književnofolklornih zapisa. Svojim predgovorom i dodacima knjiga je iznimno vrijedna i za proučavatelje stare hrvatske književnosti, posebno njezine predromantičke dionice i osamnaestostoljetnog dubrovačkog latinizma.

Davor DUKIĆ

The Nursery Rhymes of Dreamland, ed. Darren Rupert Thorough, Bluebell Lane - Profil International, Verona 1998., 79 str.

Zadovoljstvo nam je prikazati ovu lijepu ilustriranu pjesmaricu uz dvije popratne audio kasete pod naslovom *The Nursery Rhymes of Dreamland* [Dječje pjesmice iz zemlje Sanjarije]. Upotrijebili smo izraz *pjesmarica* premda knjiga na koju upućujemo i dvije audio kase-

te koje s njom čine cjelinu, nadilazi taj naziv i predstavlja se kao zahtjevniji projekt.

Knjiga sadrži 40 tekstova tradicijskih engleskih i američkih pjesama za djecu i dječjih pjesama uz notne primjere koje je u knjizi kompilirao i aranžirao Shane Whyte, a cjelinu dopunjuju dvije audio kasete na kojima te iste pjesmice pjevaju djeca iz škole u gradu Parracombeu u Engleskoj pod vodstvom Stevea Choepa. Iza svake pjesmice slijedi instrumentalni aranžman hrvatskog kompozitora Alana Bjelinskog, tako da i djeca i svi oni koji slušaju pjesmice mogu pjevati uz instrumentalnu pratnju. Knjigu krase jednostavne i duhovite ilustracije u boji kanadskog ilustratora Jamesa Grasdala, a reljefni crteži likova na koricama knjige doimlju se kao da su iskoračili prema nama i pozivaju nas u knjigu, na pjesmu i svirku! Jednostavne, čiste slike prate poetski tekst poigravajući se najčešće s motivima i likovima iz tekstova pjesama. Pedagogijskim jezikom rečeno — — knjigom i kasetama se istodobno djeci približavaju engleski jezik i glazbena kultura. Točno, ali daleko više od toga što je i poticaj ovomu prikazu.

Priređivač i urednik knjige i kasete je Darren Rupert Thorough, mladi profesor engleskog jezika, koji posljednjih godina živi i radi u Hrvatskoj. Kao već iskusni praktičar i dobar poznavatelj literature, svojom zamisli, antologijskim izborom i ostvarenjem u knjizi i na audio kasetama pokazao je da tradicijskoj građi koja živi u izvedbama valja prići i objavljivati je upravo na ovaj način — interdisciplinarno, u spletu pisanoga i usmenoga pjesništva i glazbene izvedbe. Posebno, kad je riječ o tradicijskom korpusu dječjih pjesama i pjesama za djecu, pristup koji nam je ponuđen — uzoran je. U pjesmarici su okupljene razne pjesme za djecu, ali i one dječje, koje su postale nezaobilaznim primjerima

mnogih početnica učenja engleskog jezika, i one koje žive u tradiciji engleskog govornog područja. Uz tradicijske pjesme našao se i manji broj pjesama kojima su poznati autori, ali su one toliko zaživjele u izvedbama mnogih generacija da ih danas s pravom možemo smatrati tradicijskima — i one se često usmeno prenose, uče se i pamte putem izvedbe, a najčešće se i ne zna tko su im autori. O svemu tomu priređivač Darren Rupert Thorough piše na kraju knjige. Uz svaku pjesmu daje kratku nepretencioznu interpretaciju, podatke o njezinu prvom zapisu i ostale relevantne podatke koji se odnose na utjecaje što su te pjesme imale na pojedine književnike ili kompozitore, tamo gdje su podaci poznati.

Knjiga se doimlje jednostavnom — svi možemo načas pomisliti da bismo je i mi mogli napraviti na nekom dobrom recikliranom papiru; ilustracije su jednostavne i opet možemo pomisliti da bismo i mi to mogli nacrtati; note su pisane "ručno" — i to bismo i mi mogli. Možda nismo notno pismeni, ne znamo svirati ni jedan instrument kojim bismo proizveli melodije pjesama, ali tu su audio kasete koje nam pomažu u pjevanju i artikuliranju pjesama na stranom jeziku, ako su nam strane ili ih ne poznajemo. Za sve one koji sve to znaju, koji su odrasli u engleskom govornom području diljem svijeta, poznate su se pjesmice našle u novom ruhu. Novo su ruho odista odlični aranžmani Alana Bjelinskog, koji ostaje decentan u svojoj pratnji naglašavajući promjene u tekstu i tradicijskoj osnovnoj melodiji: izmjenjuju se pjesme nošene ritmom, vedre, radosna raspoloženja s onima nešto sjetnijima, ponegdje i s naznakama ugođaja balade, ali nikada s težom dramatikom koja bi narušila neposrednost i lirsku toplinu sanjarija i optimizam djetinjstva. Senzibilan pristup prostodušnim pjesmicama pokazuje i dobar doživljaj poetskoga teksta Alana Bjelinskog. Uz poštivanje male ponuđene forme, Bjelinski jest, kao što smo već rekli, decentan, ali istodobno nas poziva na novu kreaciju i ako to zaželimo, lako ćemo se odazvati pozivu. Potaknut će nas na to i djeca svojim izvedbama koje su veoma neposredne, neafektirane, onako kako djeca znaju zapjevati u dvorištu ili kod kuće, u prirodnom okruženju, ponekad bez dotjeranog pojedinačnog pjeva, neuglađene — prirodno, blisko, onako kako se najčešće pjeva kada to nije na koncertu ili na nekoj službenoj izvedbi zbora. Htjela se pokazati autentičnost i pokazala se — tako će se i djeci učiniti lakim i izvodivim.

Kako bi vezu s tradicijom posebno naglasio, a time odmah na početku zahvalio čuvarima i prenositeljima tradicije, priređivač knjigu posvećuje svojoj baki. I tu čarolija počinje! Priređivač nam se otkriva kao rafinirani antologičar — u njegovu izboru logično se nižu pjesme, ništa nije slučajno, sve je uredno i dosljedno. Profesionalno i domišljeno, decentno edukativno, a ponajviše s osobnom ljubavlju prema tim pjesmama koje su nadahnjivale istodobno i generacije pjesnika i kompozitora, ali i generacije mnoge djece u prošlosti i danas, priređivač Darren Rupert Thorough uredio je odista hvalevrijednu oglednu knjigu.

Stoga, uz pohvale priređivaču i svim suradnicima na ovom projektu, ističemo na kraju izdavača "Profil International" iz Zagreba, koji je prepoznao šire značenje ovoga projekta i u suradnji s izdavačem "Bluebell Lane" iz Davona u Engleskoj omogućio tiskanje ove uzorne pjesmarice.

Tanja PERIĆ-POLONIJO